

Henryk Smaczniński

Udzielanie zezwoleń na wydobywanie kopalin i prowadzenie prac geologicznych

---

Prawne Problemy Górnictwa 1, 99-108

1977

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Udzielanie zezwoleń na wydobywanie kopalin i prowadzenie prac geologicznych

Henryk Smacziński

Wydana dnia 8 VI 1972 roku ustawa o wykonywaniu i organizacji rzemiosła¹ oraz ustawa z dnia 18 VII 1974 roku o wykonywaniu handlu, oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej² wprowadziłyby wiele zmian w zakresie wydawania zezwoleń na działalność gospodarczą, a między innymi na wydobywanie kopalin oraz prowadzenie prac geologicznych. Pierwsza z nich uchyliła w całości prawo przemysłowe (ustawę z dnia 7 VI 1972 roku³) wraz z przepisami wykonawczymi oraz w części ustawę z dnia 1 VIII 1958 roku o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej⁴. Druga pozbawiła w całości mocy obowiązującej wspomnianą ustawę z 1958 roku.

Wobec tego stan prawny w zakresie udzielania zezwoleń na działalność gospodarczą uległ dużemu zróżnicowaniu. Obecnie inne akty prawne regulują kompetencje organów administracji oraz tryb i zasady wydawania zezwoleń na wydobywanie kopalin spółdzielniom, inne — osobom fizycznym, a jeszcze inne — jednostkom gospodarki nie uspołecznionej, które nie są osobami fizycznymi. Ten podział narzucają akty prawne określające zasady, tryb i kompetencje w zakresie uzyskiwania zezwoleń. Normując stosunki między poszczególnymi podmiotami oraz organami administracji państwowej, wyznaczają one różne granice swego obowiązywania właśnie ze względu na cechy podmiotowe osób ubiegających się o zezwolenie. Dodatkowe trudności powstają na skutek istnienia grupy kopalin nie poddanych prawu górnictwu. Te ostatnie wyłączono spod regulacji prawa górniczego (dekret z dnia 6 V 1953 roku⁵). Tym samym nie stosuje

¹ Dz.U. nr 23, poz. 164 z późn. zm.

² Dz.U. nr 33, poz. 468 z późn. zm.

³ Dz.U. nr 33, poz. 468 z późn. zm.

⁴ Dz.U. nr 45, poz. 224 z późn. zm.

⁵ Dz.U. nr 23, poz. 113 z późn. zm.

się przepisów tego prawa do udzielania zezwoleń na wydobywanie tych kopalin.

Podobnie zarysowują się problemy związane z uzyskaniem zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych — istnieją jednak różnice, które mogą doprowadzić do krańcowo różnych wniosków. Z całą pewnością zmiany wynikające z cytowanych ustaw spowodowały powstanie licznych wątpliwości, dotyczących trybu i możliwości wydawania zezwoleń na wydobywanie kopalin oraz na prowadzenie prac geologicznych. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie tych wątpliwości.

I

Prawo górnicze w art. 4 stanowi, że „wydobywanie kopalin służy wyłącznie państwu”. Zgodnie z tym stwierdzeniem, kopaliny poddane prawu górniczemu mogą jedynie wydobywać jednostki państwowe (oczywiście w granicach swej szczególnej zdolności prawnej). Od tej zasady istnieją jednak wyjątki. Stosownie do art. 5 pr. gór. „kopaliny mogą być wydobywane także przez spółdzielnie i przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej na podstawie zezwolenia”. Właściwość organów administracji oraz tryb i zasady udzielania takich zezwoleń zależą przede wszystkim do cech podmiotowych poszczególnych jednostek gospodarczych. W konkretnym wypadku zezwolenie może być wydane „jedynie w celu zaspokojenia społecznie uzasadnionych potrzeb gospodarczych” (art. 5 ust. 1 pr. gór.).

Spośród jednostek gospodarki uspołecznionej zezwolenie na wydobywanie kopalin mogą uzyskać spółdzielnie, gdyż tylko one są wymienione w art. 5 pr. gór. Ponieważ przepis ten stanowi wyjątek od zasad ogólnych, określonych art. 4 pr. gór., nie może być interpretowany rozszerzająco. Tym samym pozbawiono możliwości ubiegania się o zezwolenie na wydobywanie kopalin poddanych prawu górniczemu pozostałe jednostki gospodarki uspołecznionej, którymi poza spółdzielniami są kółka rolnicze i organizacje społeczne, prowadzące działalność gospodarczą z mocy przepisów szczególnych. Na podstawie art. 5 ust. 2 i 3 pr. gór. Prezes Rady Ministrów wydał rozporządzenie z dnia 22 IX 1962 roku w sprawie wydawania spółdzielniom zezwoleń na podlegające prawu górniczemu wydobywanie kopalin⁶. Rozporządzenie to obowiązuje po dzień dzisiejszy. Normuje ono całość zagadnień dotyczących zasad i trybu wydawania spółdzielniom zezwoleń na wydobywanie kopalin. Można je więc pominąć.

Sytuacja jednostek gospodarki uspołecznionej (nie tylko spółdzielni, jak to ma miejsce w prawie górniczym) w zakresie eksploatacji przez te jednostki złóż kopalin, których wydobywanie nie podlega prawu górniczemu, zostało uregulowane uchwałą nr 34 Rady Ministrów z dnia 14 II

⁶ Dz.U. nr 50, poz. 244, sprost. Dz.U. nr 53, poz. 269.

1975 roku⁷. Przepisy tej uchwały określają jedynie zasady gospodarki zasobami złóż tych kopalni oraz warunki eksploatacji, nie normując zaś trybu udzielania zezwoleń. Jednak sytuacja jednostek gospodarki uspołecznionej w zakresie zasad i warunków eksploatacji kopalni poddanych i nie poddanych prawu górnictwu jest jasna i pod wieloma względami podobna do siebie.

Odmienne uregulowany jest sposób otrzymania zezwoleń na wydobywanie kopalni przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej⁸. Ustawa z dnia 1 VII 1958 roku o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej — zwana dalej ustawą z 1958 roku — dotyczyła wydawania zezwoleń w zakresie „zarobkowej działalności wytwórczej, przetwórczej, handlowej i usługowej, prowadzonej przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej” (art. 1 ust. 1). Na podstawie tej ustawy Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 24 IX 1962 roku w sprawie zezwoleń na wykonywanie przemysłu, rzemiosła i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej⁹, które za zarobkową kazało uważać „działalność gospodarczą podejmowaną na własny rachunek i ryzyko, w celu uzyskania stałego lub sezonowego źródła dochodu, niezależnie od tego, czy stanowi ona główne czy uboczne zajęcie osoby fizycznej bądź zasadniczy lub uboczny przedmiot działalności osoby prawnej”. Rozporządzenie to normowało w sposób kompleksowy właściwość organów administracji oraz tryb i zasady uzyskiwania zezwoleń na wydobywanie kopalni. Uwzględniło ono podział na kopaliny poddane prawu górnictwu i nie poddane temu prawu.

Zmiany w takim stanie prawnym wprowadziła przede wszystkim ustawa z dnia 8 VI 1972 roku o wykonywaniu i organizacji rzemiosła — zwana dalej ustawą z 1972 roku. Rzemiosłem w rozumieniu tej ustawy jest „zawodowe wykonywanie przez osobę fizyczną we własnym imieniu gospodarczej działalności wytwórczej i usługowej”. W tym zakresie ustawa z 1972 roku uchyliła przepisy ustawy z 1958 roku oraz na jej podstawie wydane przepisy wykonawcze. Uwagę zwraca wyłączenie z grona wykonujących rzemiosło wszelkich osób prawnych. W związku z tym nasuwa się konieczność wprowadzenia podziału — w ramach jednostek gospodarki nie uspołecznionej — na osoby fizyczne i osoby prawne. Dla osób fizycznych, których działalność można zakwalifikować jako wykonywanie rzemiosła, właściwy jest tryb i zasady uzyskiwania zezwoleń na działalność gospodarczą, określony ustawą z 1972 roku. Natomiast dla osób prawnych i osób fizycznych, których działalność nie mieściła się w pojęciu rzemiosła,

⁷ Mon. Pol. nr 6, poz. 33.

⁸ Z zestawienia przepisów ustawy z dnia 28 VII 1957 roku o dostawach, robotach i usługach na rzecz jednostek państwowych (Dz.U. nr 3, z 1958 roku, poz. 7 z późn. zm.) oraz art. 33 k.c. wynika, że jednostką gospodarki uspołecznionej jest jednostka państwowa, spółdzielnia, kółko rolnicze, organizacja społeczna prowadząca działalność gospodarczą na podstawie przepisów szczególnych. Natomiast jednostką gospodarki nie uspołecznionej są wszelkie nie wymienione osoby prawne i fizyczne.

⁹ Dz.U. nr 62, poz. 297 z późn. zm.

właściwe pozostały przepisy z 1958 roku. Zakres obowiązywania ustawy z 1972 roku został określony pozytywnie — dotyczy ona rzemiosła oraz negatywnie — przez wprowadzenie wielu wyłączeń. Wśród wyłączeń nie wymieniono górnictwa. Skoro zaś przedmiotem regulacji tej ustawy jest „gospodarcza działalność wytwórcza”, a wydobywanie kopalin niewątpliwie do takowej należy, nasuwa się wniosek, że ustawa ta dotyczy górnictwa, a tym samym również wydawania zezwoleń na wydobywanie kopalin. Ponieważ nie wprowadza ona podziału na kopaliny poddane prawu górnictwu i nie poddane temu prawu, można założyć, że obydwie grupy zostały unormowane łącznie. Tezę tę potwierdza rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 30 IX 1972 roku w sprawie oznaczania rodzajów rzemiosła oraz określania uprawnień i kwalifikacji zawodowych wymaganych do ich wykonywania¹⁰, które „w wykazie rzemiosł oraz wymaganych uprawnień i kwalifikacji zawodowych do ich wykonywania w grupie „rzemiosł przemysłowych” wymienia wydobywanie i przetwórstwo torfu, w grupie natomiast „rzemiosł w zakresie materiałów budowlanych” wylicza „wydobywanie i przerób kamienia, piasku, pospółki i żwiru, wydobywanie oraz przerób gipsu, kamienia wapiennego i kredy”. Wymienione rozporządzenie nie stanowi, jakiego rodzaju kopalin dotyczy ten wykaz: poddanych czy nie poddanych prawu górnictwu. Stąd wniosek, iż zapewne — obydwu rodzajów; gdyby było inaczej, w rozporządzeniu tym powinna znaleźć się jakakolwiek wzmianka na ten temat.

Ustawa z 1972 roku uchwaliła prawo przemysłowe oraz wydane na jego podstawie przepisy wykonawcze. Tym samym wykonywanie przemysłu regulowała już tylko ustawa z 1958 roku.

Z dotychczasowych rozważań wynika, iż po wydaniu ustawy z 1972 roku ustalił się następujący stan prawny dotyczący otrzymania zezwoleń na wydobywanie kopalin:

a) wydawanie zezwoleń dla spółdzielń następuje na zasadach i w trybie prawa górniczego oraz jego przepisów wykonawczych;

b) uzyskiwanie zezwoleń przez osoby fizyczne, których działalność mieści się w pojęciu rzemiosła, następuje na podstawie przepisów ustawy z 1972 roku;

c) inne jednostki gospodarki nie uspołecznionej wydobywające kopalinę, których działalność nie mieściła się w pojęciu rzemiosła (osoby prawne), otrzymywały zezwolenie w trybie i na zasadach ustawy z 1958 roku.

Zagadnienie w odniesieniu do jednostek gospodarki nie uspołecznionej nie będących osobami fizycznymi, skomplikowało się na skutek uchylenia ustawy z 1958 roku ustawą z 18 VII 1974 roku o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej. Weszła ona w życie z dniem 1 I 1975 roku. Klauzula derogacyjna uchylająca samą ustawę jest jednoznaczna. Wątpliwości zrodzić się mogą na tle art. 21 ust. 2 pkt 3, który stanowi, że „do czasu

¹⁰ Dz.U. nr 45, poz. 290.

wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie zachowują moc przepisy wydane na podstawie ustawy (z 1958 roku), o ile nie są sprzeczne z niniejszą ustawą". Przepis ten pozostawia w mocy obowiązującej część aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy z 1958 roku. Ścisłe określenie, jakie to są przepisy, wynika z art. 1 ust. 1 ustawy o wykonywaniu handlu, który oznacza ramy jej obowiązywania. Artykuł 21 ust. 2 pkt 3 nie może wykroczać poza te ramy. Wobec tego przepisy wykonawcze pozostawione w mocy nie dotyczą górnictwa¹¹.

W wyniku uchylecia ustawy z 1958 roku działalność przemysłowa została pozbawiona unormowania prawnego. Tym samym uchylone zostały przepisy dotyczące wydawania zezwoleń na wykonywanie przemysłu. Na skutek tego również udzielanie zezwoleń na wydobywanie kopalin przez nie uspołecznione osoby prawne znalazło się poza regulacją prawną. O ile jednak brak przepisów dotyczących kompetencji organów oraz zasad i trybu otrzymywania zezwoleń nie pozbawia możliwości ubiegania się o wydanie zezwolenia na działalność gospodarczą, to ten sam brak powoduje niemożność uzyskania zezwolenia na wydobywanie kopalin podlegających prawu górnictwu. Jest bowiem zrozumiałe, że tam gdzie przepisy nakładają obowiązek uzyskania zezwolenia w specjalnym trybie i na odrębnych zasadach, nie może być ono udzielone dowolnie. Natomiast nie istnieje obecnie ogólny wymóg uzyskiwania zezwolenia na prowadzenie jakiegokolwiek działalności gospodarczej przez nie uspołecznione osoby prawne. Dlatego też wypadnie chyba przyjąć, że działalność przemysłowa (działalność gospodarcza nie mieszcząca się w ramach rzemiosła) może być prowadzona przez nie uspołecznione osoby prawne bez zezwolenia — jeżeli oczywiście przepisy szczególne takowego nie wymagają. Dlatego wydobywanie kopalin nie poddanych prawu górnictwu przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej nie będące osobami fizycznymi, mimo braku przepisów regulujących wydawanie zezwoleń, jest możliwe. Jest to bowiem działalność gospodarcza, do której nie stosuje się prawa górniczego, a tym samym obowiązków wynikających z art. 4 i 5 tegoż prawa.

II

Prawo geologiczne¹² reguluje możliwość uzyskania zezwolenia na prowadzenie prac geologicznych w sposób zbliżony do unormowań prawa górniczego dotyczących zezwoleń na wydobywanie kopalin. Z artykułu 4 pr. górń. wypływa zasada, iż prace geologiczne mogą być prowadzone tylko przez przedsiębiorstwa i inne instytucje państwowe. Artykuł 5 pr.

---

¹¹ Ustawa o wykonywaniu handlu dotyczy jedynie działalności gospodarczej prowadzonej w zakresie: handlu wewnętrznego, usług hotelarskich, usług pośrednictwa przy zawieraniu małżeństw, usług biurowych, sztucznego wylęgu drobiu.

¹² Ustawa z dnia 16 XI 1960 roku o prawie geologicznym (Dz.U. nr 52, poz. 303 z późn. zm).

geol. dopuszcza możliwość prowadzenia prac geologicznych również przez jednostki gospodarki niepaństwowej, po uzyskaniu zezwolenia i w zakresie w nim ustalonym. Tryb i zasady właściwości organów administracji do udzielania zezwoleń zależy, podobnie jak w prawie górniczym, głównie od statusu podmiotowego ubiegającego się o nie. Artykuł 5 pr. górń. różni się od art. 5 pr. geol. tym, iż ten ostatni ustanawia właściwości organów administracji szczebla wojewódzkiego łącznie dla jednostek gospodarki uspołecznionej oraz jednostek gospodarki nie uspołecznionej („jednostek gospodarki niepaństwowej”). Prawo górnicze określało natomiast właściwość administracji na udzielanie zezwoleń tylko dla spółdzielń. Prezes Rady Ministrów został zobowiązany na mocy art. 5 ust. 4 pr. geol. do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu wydawania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych jednostkom gospodarki niepaństwowej. Jedyny wyjątek od reguły wynika w niniejszym zakresie z art. 5 pkt 3, który stanowi, że „wydawanie zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej następuje na zasadach ogólnych przepisów o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej”. Prawo geologiczne nie ogranicza od strony podmiotowej możliwości uzyskania zezwolenia. W ramach gospodarki uspołecznionej poza spółdzielniami mogą je jeszcze otrzymać kółka rolnicze oraz organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą na podstawie przepisów szczególnych.

Uzyskanie zezwolenia na prowadzenie prac geologicznych przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej następuje na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 IX 1963 roku w sprawie zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przez jednostki gospodarki niepaństwowej¹³. Zezwolenie takie może być wydane spółdzielniom, kółkom rolniczym lub organizacjom społecznym na następujące rodzaje prac geologicznych;

- 1) ustalenie zasobów złóż kopalin na potrzeby miejscowe;
- 2) ustalenie zasobów wód podziemnych;
- 3) ustalenie przydatności gruntów;
- 4) wykonywanie wierceń studziennych w przypadku, gdy przepisy szczególnie pozwalają na wykonywanie tych wierceń bez jednoczesnego ustalania zasobów wód podziemnych.

Przedstawiony stan prawny, dotyczący uzyskiwania przez jednostki gospodarki uspołecznionej zezwolenia na prowadzenie prac geologicznych, obowiązuje do chwili obecnej i wydaje się nie budzić wątpliwości.

Odmiennie kształtują się zasady i tryb udzielania zezwoleń jednostkom gospodarki nie uspołecznionej. Wspomniane rozporządzenie z dnia 10 IX 1963 roku ogranicza możliwość uzyskania zezwolenia na prowadzenie prac geologicznych przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej tylko do przypadków ustalania przydatności gruntów na potrzeby budownictwa

¹³ Dz.U. nr 41, poz. 228.

oraz wykonywania wierceń studziennych wówczas, gdy przepisy szczególne pozwalają na wykonywanie tych wierceń bez jednoczesnego ustalania zasobów wód podziemnych. Stanowi ono, że wydanie zezwolenia może nastąpić w odniesieniu do ściśle określonego rodzaju prac, na konkretnie określonym terenie i na oznaczonych warunkach. Zezwolenie może być wydane na czas nie dłuższy niż pięć lat i winno być wpisane do rejestru. W pozostałym zakresie cytowane rozporządzenie odsyła do zasad ogólnych ustawy z 1958 roku oraz jej przepisów wykonawczych.

Zmiany wprowadzone ustawą z 1972 roku (o wykonywaniu i organizacji rzemiosła) w mniejszym stopniu dotyczyły geologii, albowiem ustawa ta wyłączyła geologię, w swej pierwotnej wersji, ze swego zakresu obowiązywania. Stan prawny w tych granicach pozostawał więc bez zmian. W dalszym ciągu zezwolenia na prowadzenie prac geologicznych udzielano na podstawie prawa geologicznego, jego przepisów wykonawczych i zasad ogólnych ustawy z 1958 roku.

Wydanie ustawy z 1974 roku (o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej) spowodowało odmienne ukształtowanie się dotychczasowego stanu prawnego. Zmieniła ona art. 1 ustawy z 1972 roku, który poprzednio wyłączał geologię. Obecnie dodano do art. 1 pkt 5, który brzmi: „właściwość organów administracji państwowej w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych oraz tryb wydawania tych zezwoleń określają odrębne przepisy”. Z tych zmian zdaje się wynikać, że ustawa o rzemiośle dotyczy geologii, lecz nie samego wydawania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych. Można założyć, że wydawanie zezwoleń na działalność gospodarczą w zakresie geologii jest normowane przepisami ustawy z 1972 roku, natomiast wydawanie zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych unormowane jest przepisami prawa geologicznego. Drugą zmianą wprowadzoną ustawą z 1974 roku, mającą istotny wpływ na określenie sposobu uzyskiwania zezwoleń przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej, było uchylenie ustawy z 1958 roku. Od tego momentu przepisy ustalające zasady ogólne udzielania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przestały obowiązywać.

W związku z tym obecnie obowiązujący stan prawny w zakresie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przedstawia się następująco:

- a) jednostki gospodarki uspołecznionej otrzymują zezwolenie na podstawie prawa geologicznego i jego przepisów wykonawczych;
- b) jednostki gospodarki nie uspołecznionej mogą uzyskać zezwolenie na podstawie prawa geologicznego i jego przepisów wykonawczych, które jednakże w części dotyczącej zasad ogólnych odsyłają do uchylonej ustawy z 1958 roku.

Uchylenie norm, do których odsyła zarówno prawo geologiczne, jak i jego przepisy wykonawcze, stwarza problem czy uzyskanie zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej jest w ogóle możliwe.

III

Z dotychczasowych rozważań wynika, że stan prawny dotyczący udzielania zezwoleń na wydobywanie kopalin, jak i na prowadzenie prac geologicznych zawiera pewne luki. W obydwu wypadkach powstały one w ten sam sposób — przez uchylenie ustawy z 1958 roku. Wielkość wykazywanych luk jest różna. Pierwszą stanowi brak unormowania kompetencji organów administracji oraz trybu i zasad udzielania zezwoleń na wydobywanie kopalin przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej nie będące osobami fizycznymi, drugą — brak zasad ogólnych w odniesieniu do udzielania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych przez wszelkie jednostki gospodarki nie uspołecznionej. Powstaje pytanie, czy te luki można w jakiś sposób wypełnić. Odpowiedź negatywna wydaje się nie budzić wątpliwości przy wydawaniu zezwoleń na wydobywanie kopalin. Nie sposób w drodze interpretacji obowiązujących przepisów ustalić kompetencji, trybu i zasad wydawania takich zezwoleń. Gdyby stosować przepisy ustawy z 1972 roku byłaby to, w drodze analogii, interpretacja wbrew treści art. 1, którym ustalono granice jej obowiązywania. Wydaje się, iż inne przepisy nie mają tu zastosowania. Odmiennie natomiast zarysowuje się możliwość wypełnienia luki w zakresie uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych. Kompetencje i tryb są tu bowiem znane. Wychodząc z założenia, że działalność polegająca na prowadzeniu prac geologicznych spełnia podobne funkcje co wykonywanie rzemiosła, można przyjąć, że w tym zakresie posiłkowo stosuje się zasady ogólne ustawy z 1958 roku. Nie jest to interpretacja wbrew przepisom wówczas, gdy zezwolenie udzielane jest osobie fizycznej, ponieważ ustawa ta odsyła do innych przepisów jedynie w celu ustalenia kompetencji i trybu udzielania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych. Zasady ogólne zostały w jej art. 1 pkt 5 pominięte. Natomiast wydawanie zezwoleń nie uspołecznionym osobom prawnym na zasadach ustawy z 1972 roku wydaje się niemożliwe, bowiem byłoby to wbrew treści art. 1 ust. 1 tej ustawy.

Reasumując, kopaliny poddane prawu górnictwu mogą wydobywać (w ramach zezwolenia) spółdzielnie i osoby fizyczne. Natomiast kopaliny nie poddane prawu górnictwu mogą wydobywać również osoby prawne, gdyż z przepisów nie wynika dla nich obowiązek uzyskania zezwolenia. Oczywiście trudno to nazwać rozwiązaniem prawidłowym. Z kolei prace geologiczne mogą prowadzić jednostki gospodarki uspołecznionej, a z jednostek gospodarki nie uspołecznionej również osoby fizyczne.

Хэнрык Смачниньски

ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ РАЗРЕШЕНИЯ НА РАЗРАБОТКУ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ И ПРОВЕДЕНИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ

Резюме

Предоставление разрешения на экономическую деятельность является осуществлением положений, создающих определенные права для некоторых субъектов, ведущих такую деятельность. Эта работа касается существующего в настоящее время правового положения в области предоставления таких разрешений на разработку полезных ископаемых и проведение геологических работ. Правовые акты, регулирующие эти вопросы, существуют очень давно и уже неоднократно дополнялись. А это привело к значительной неоднородности в правовом состоянии, учитывая предметные свойства старающихся получить такое разрешение. Такое правовое состояние (созданное не особенно правильной законодательной техникой) привело в возникновению пробелов в некоторых из регулируемых вопросов. Особенно не очень ясно вырисовывается ситуация единиц не-обобщественного сектора народного хозяйства. Значение этих единиц для хозяйственной деятельности неизмеримо большое. Однако ситуация, вырисовывающаяся на этом фоне в свете анализируемой регуляции, неоднозначна, поэтому возникает необходимость взяться за решение этих существенных вопросов. Такой постулат был целью тех частей работы, которые должны были заполнить пробелы и сформулировать для законодательных органов некоторые выводы *de lege ferenda*, что причинилось бы к большей ясности права на будущее в области, являющейся предметом анализа.

Henryk Smaczniński

DIE ERTEILUNG VON GENEHMIGUNGSBESCHEIDEN ZUR VORNAHME GEOLOGISCHER UNTERSUCHUNGSARBEITEN

Zusammenfassung

Die Erteilung von Genehmigungsbescheiden auf wirtschaftliche Betätigung, bedeutet ein Ausdrucksmittel der Realisation dieser Bestimmungen, die bestimmte Rechte zu gunsten dieser Subjekte schaffen, die solche Tätigkeit führen.

Diese Bearbeitung betrifft den aktuellen Rechtsstand im Bereiche der Erteilung von Genehmigungsbescheiden zur Vornahme geologischer Untersuchungsarbeiten.

Die Rechtsurkunden, die sich mit diesem Problem befassen, stammen aus nicht junger Zeit und waren mehrfach novelisiert. Dieses verursachte eine wesentliche Differenzierung des Rechtsstandes aus Rücksicht auf die subjektiven Züge der Personen, welche sich um solche Genehmigungen bemühten. Solcher Rechtsstand, der in erster Linie seitens nicht sehr richtiger Legislationstechnik verursacht wurde hatte dazu beigetragen, dass in manchen der regulierten Problemen Lücken auftraten. Insbesondere ist in diesem Bereiche die Situation der genossenschaftlichen und anderen nichtvolkseigenen Betriebe nicht ganz klar. Die Bedeutung dieser Einheiten ist für die wirtschaftliche Tätigkeit sehr gross. Die Situation jedoch, die auf der Basis der analysierten Regulierung zum Vorschein kommt, ist nicht eindeutig. Deswegen sind wir gezwungen eine Probe zur Lösung dieser wichtigen Probleme zu unternehmen. Das ist der Leitgedanke dieser Teile der hiesigen Bearbeitung die als Ziel das Füllen der Lücken und das Formulieren, an die Adresse der legislativen Organen, bestimmter Vorschläge *de lege ferenda*, haben, was im Bereiche dieser Analyse in der Zukunft zur grösserer Klarheit des Rechts führen konnte.